

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

David Jacobsen izpuščen po 17 mesecih kot talec v Libanonu — Ostali talci živijo v peklu — Vloga ZDA pri izpustitvi ni znana

WIESBADEN, ZRN — Preteklo nedeljo je libanonska muslimanska organizacija Jihad Islami izpustila 55 let starega Davida Jacobsena, Američana, ki je bil v njenih rokah 17 mesecev. Do njegove izpustitve je prišlo preko posredovanja predstavnika angleške anglikanske Cerkve Terryja Waitea. O svoji vlogi ni hotel Waite dosti povedati, namignil pa je, da obstajajo možnosti glede izpustitve ostalih 6 ameriških in 13 drugih tujcev, ki so menda v rokah raznih muslimanskih skupin. Predstavniki Reaganove administracije nočejo podrobneje komentirati o morebitni ameriški vlogi v tajnih pogajanjih, ki so vodila do Jacobsenove izpustitve, uradno pa ZDA vztrajajo pri stališču, da ne bodo popustili pod pritiskom teroristov in se ne bodo z njimi uradno pogajali ali jih priznali. Predstavniki State Departmenta in Bele hiše pa dodajajo, da so pripravljeni imeti stike s tistimi, ki lahko pomagajo pri izpustitvi talcev.

V krajši včerajšnji tiskovni konferenci se je Jacobsen zahvalil ameriški vladi za vsa prizadevanja glede njegove izpustitve. Rekel je tudi, da živijo ostali talci v pravem peklu in da je treba storiti vse, da bi bili tudi oni izpuščeni. Avgusta in oktobra letos je bilo mogoče Jacobsena videti, ko je na videotraku prebiral izjave, v katerih je kritiziral ameriško vlado, češ da se ni dovolj zanimala in pogojevala za izpustitev talcev. Včeraj Jacobsen ni hotel povedati, ali je bil pod pritiskom ugrabiteljev, ko je tako govoril o ZDA. Zdravniški pregled je ugotovil, da je Jacobsen v zelo dobrem fizičnem stanju.

Demokrati upajo na velik uspeh na današnjih volitvah — Ali bodo republikanci izgubili večino v zveznem senatu?

WASHINGTON, D.C. — Danes so po ZDA splošne volitve. Izvoljenih bo vseh poslancev spodnjega kongresnega doma in 34 zveznih senatorjev. V mnogih državah so tudi guvernerske volitve. Poleg vseh teh bodo volivci glasovali za državne, okrajne in lokalne kandidate. Politični analitiki se zanimajo predvsem za zvezni senat, ker menijo, da imajo demokrati veliko možnost zmage. Trenutno imajo republikanci 53 sedežev v senatu, demokrati pa 47. Splošno mnenje je, da bodo demokrati danes dosegli pičlo večino, vendar na to ni mogoče računati. Predsednik Reagan se je močno zavzemal za republikanske kandidate in obiskal številne zvezne države, da bi jim pomagal. V svojih govorih je poudarjal, da bi bili njegovi zadnji dve leti kot predsednik zelo oteženi, če bi moral kljubovati liberalni demokrati večini v senatu.

Dvoma ni, soglašajo vsi analitiki, da bodo demokrati obdržali svojo veliko večino v predstavnikiškem domu. Splošno mnenje je, da bo ta demokratska večina za najmanj 10 sedežev večja. Največjo možnost za republikance na letošnjih volitvah vidijo analitiki v guvernerskih mestih. V večini držav so guvernerji sedaj demokrati, po volitvah pa bodo po vsej verjetnosti v večini republikanci.

Kot kaže, bo udeležba volivcev danes skoro rekordno nizka. Mnogi opazovalci volivne kampanje menijo, da dolgo niso videli tako negativnih kampanjskih dejavnosti kot so jih letos. Kandidati so osebno napadali tekmece, bolj malo pa govorili o pereh

vprašanjih. Kampanjski izdatki kandidatov, predvsem za oglaševanje po televiziji, so letos tudi rekordni.

Danes začetek tretje konference o izpolnjevanju določil Helsinških sporazumov na področju človeških pravic

DUNAJ, Avstrija — Danes se bo začela v tem mestu tretja konferenca o izpolnjevanju tistih členov Helsinških sporazumov iz leta 1975, ki govorijo o temeljnih človeških pravicah. Helsinške sporazume so podpisale 35 držav, med njimi vse evropske komunistične države z izjemo Albanije, ter ZDA, Kanada in vse zahodnoevropske države. Na današnji otvoritveni seji bodo navzoči zunanji ministri vseh 35 držav. Ameriška delegacija je izjavila, da bo pritiskala predvsem na Sovjetsko zvezo, ker ZSSR krši svoje obveznosti, določene in priznane od njene same v Helsinških sporazumih.

Države, ki se udeležujejo konference, nočejo imeti nobenega opravka oz. stika z avstrijskim predsednikom Kurtom Waldheimom, ki ne bo smel igrati nobene vloge na konferenci. Waldheim je na podlagi novih trditev zopet osumljen, da je bil osebno sodeloval pri nacističnih vojnih zločinih zoper civilno prebivalstvo v okupirani Jugoslaviji med drugo svetovno vojno. Nekateri zunanji ministri so menda celo dali Avstrijcem vedeti, da bodo zapustili dvorano, če se bo Waldheim pojavil.

— **Kratke vesti** —

Washington, D.C. — Vrhovno sodišče je odločilo, da posamezne zvezne države ne smejo ustaviti financiranja organizacij, ki dajejo nasvete glede splava. Če bi to bilo možno, je menilo sodišče, bi pomenilo omejitev od ustave priznane pravice do svobode govora. Gre za prvo odločitev novega Rehnquistovega sodišča glede zakonitosti splava. Zadovoljni so tisti, ki zagovarjajo pravico do izbire glede splava.

Moskva, ZSSR — Mihail S. Gorbačov je rekel včeraj, da je za ponovno srečanje s predsednikom Reaganom, vendar le pod pogojem, da bo res vodilo do vidnega napredka in bo upošteval napredek, dosežen na srečanju v Reykjaviku.

Maputo, Moz. — Včeraj je vladajoča Frelimo stranka izbrala 46-letnega Joaquim A. Chissana za novega predsednika Mozambika. Chissano, ki je zunanji minister vse od mozambiške neodvisnosti od Portugalske l. 1975, je v svojem prvem govoru branil ideologijo marksizma-leninizma in rekel, da bo pospeševal vojno zoper desničarske gverilce, ki so v deželi zelo močni.

Saipan, Sev. Marianas — Včeraj je postalo otočje Severne Marianas pogojni del ZDA s pravnim statusom »commonwealth«. Otočje sestavlja 13 otokov na zahodnem Pacifiku, od katerih je le 6 obljudenih. Vseh skupaj gre za 18.200 novih državljanov ZDA. Tudi otok Puerto Rico ima status »commonwealth«.

Teheran, Iran — Iranska tiskovna agencija poroča, da je treščilo v goro blizu mesta Zahedana nedaleč od afganistanske meje iransko transportno letalo C-130 ameriške izdelave, na katerem so bili 103 vojaki in člani posadke. Vsi so bili v nesreči ubiti. Iran trdi, da je do nesreče prišlo zaradi okvare višinomere na letalu. Pilot namreč ni vedel, da leti prenizko. Kontrolorji so pilota sicer obvestili o prenizkem letenju, le-ta pa ni iz nepoznanega vzroka primerno reagiral.

Iz Clevelanda in okolice

Volitve danes—

Danes so tudi v Ohio splošne volitve. Volili bomo guvernerja, zveznega senatorja, kongresnike, okrajne funkcionarje in državne zakonodajalce ter več sodnikov. Volišča bodo odprta do 7.30 zvečer. Pojdite volit in s tem izpolnite svojo državljansko dolžnost!

Martinovanje—

To soboto prirejajo Belokranjci svoje martinovanje. Za vstopnice, pokličite 481-3308 ali 289-0843.

Kres sprejema nove člane—

Odbor »Kresa« vabi mladino slovenskega rodu, ki ima veselje do slovenske folklorne, da pristopi k tej slovenski skupini. Kdor že obiskuje višjo šolo (high school) je dobrodošel. Sprejem novih članov in članic bo v nedeljo, 9. novembra, ob 6.30 zv. v dvorani pri Sv. Vidu. Za informacijo, kličite Dano Štefančič na tel. 481-2902.

Štajerci in Prekmurci vabijo—

Štajerci in Prekmurci vlužno vabijo na martinovanje, ki bo v soboto, 15. novembra, v avditoriju pri Sv. Vidu na Glass Ave. Pričetek ob 7h zvečer. Vstopnice se dobijo pri vseh odbornikih in odbornicah, ali pa lahko pokličete tel. 261-5277 ali 432-2572. Igrali bodo Veseli Slovenci.

Novi grobovi

Frank J. Zobec

Dne 31. oktobra je na svojem domu na E. 66 St. umrl 80 let stari Frank J. Zobec, mož Frances, roj. Lousin, brat Anthonyja, Frances Tekaucic, Johna, Florence Laznik in Josephine Leblang (pok.), zaposlen pri L&M Tobacco Co. več kot 23 let, do svoje upokojitve pred 15 leti, član Katoliških borštarnjev. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na 6502 St. Clair Ave. danes, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

John J. Novak

Dne 30. oktobra je v Boca Ratonu, Fla., kjer je živel zadnjih 10 in pol leta, prej pa v Clevelandu, umrl 75 let stari John J. Novak, vdovec po Ruth, brat Anthonyja, Josepha, Margaret Kraynak ter že pok. Valentina in Julie, veteran druge svetovne vojne. Pogreb je bil včeraj v Boca Ratonu.

Josef Petsche

Umrli je 78 let stari Josef Petsche, vdovec po Josephine, brat Mary Meditz, Antonije Ruppe ter že pok. Henryja, Fanny Herbst in Therese Kump, svak, stric in prastric. Pogreb je bil iz Zak pogrebnege zavoda na 6016 St. Clair Ave. 30. oktobra s sv. mašo v cerkvi sv. Frančiška.

Vsesvetske molitve—

Vsesvetske molitve za pokojne ob spominski kapeli na Slovenski pristavi bodo v nedeljo, 9. nov., ob treh pop. Po molitvah bodo v zakurjeni Hinkovi dvorani na voljo kravice z zeljem.

Korotan pričinja z vajami—

Pevski zbor Korotan vabi vse člane na prvo vajo za prihodnji koncert. Vaja bo to soboto, 8. novembra, ob 7h zvečer v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Prisrčno so vabljeni tudi novi člani!

Krofi—

Oltarno društvo pri Sv. Vidu bo imelo prodajo krofov to soboto ob običajnem času v društveni sobi avditorija. Pridite!

Napako popravimo—

Za beatifikacijo škofa Slomška je darovala ga. Verona Horvat \$8, ne pa \$1, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Na obisku—

Dr. Matjaž Klemenčič, ki predava ameriško in polpreteklo slovensko zgodovino na univerzi v Mariboru, je v Clevelandu na obisku. Sodeloval bo na znanstvenem posvetovanju na letni konvenciji Ameriške zveze za pospeševanje slovenskih študij, ki bo v New Orleansu. Med drugimi sodelavci bodo tudi dr. Jože Velikonja, ugledna argentinska rojakinja dr. Katica Cukjati, in urednik AD.

Spominski darovi Mohorjevi—

Za revne študente v Mohorjevih domovih so darovali: \$25 Ivan in Ani Hočevar, v spomin na pok. škofa dr. G. Rožmana; v spomin na pok. Maksa Jerina \$20 Frank T. Mlinar, \$10 pa William in Kati Dreu; Frank T. Urankar je daroval \$20 v spomin pok. Marije Stropnik; John M. Petrič pa je daroval \$10 v spomin pok. Johna Susnika. V Mohorjevem in svojem imenu se za darove prisrčno zahvaljuje J. Prosen.

Lepa podpora—

Č.g. Jože Cvelbar, Pittsburgh, Pa., je daroval \$50 v naš tiskovni sklad. Za podporo in za izčrpno poročilo o med vojni in po njej pobitih slovenskih duhovnikih in bogoslovcih se mu iskreno zahvalimo.

Spominski dar—

Angela Gospodarič, San Francisco, Kalif. je darovala \$30 Ameriški Domovini v spomin dr. Stanka Vrčona iz San Francisca ob 10. obletnici njegove smrti. Hvala lepa!

VREME

Deloma sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 45° F. Oblačno jutri z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 44° F. V četrtek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 48° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 — year; Kanada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 83 Tuesday, November 4, 1986

»SLOVENIJA — Moja dežela«

Pod tem geslom je danes v Sloveniji v teku močno slovensko narodno gibanje. Dosti ljudi, predvsem mladih, nosi pripeto okroglo značko s tem besedilom, pod katerim je zelen lipov list kot narodni znak Slovencev. Papirnate nalepke in druge značke različnih oblik in velikosti, vse z istim geslom, se pojavljajo na avtomobilih, v lokalih, trgovinah, avtobusih in drugod. Na vsak korak pade človeku v Sloveniji, v tej ali oni obliki, v oči to slovensko geslo. Vsega tega v Sloveniji še pred dobrim letom sploh ni bilo. Začelo se je sredi leta 1985 s sledečim turističnim oglasom, ki so ga objavili časopisi v Sloveniji:

Slovenci!

Turisti so na pragu naše dežele. Zasedli bodo naše naše ceste. Zasedli bodo naša mesta in vasi. V naše gore se bodo vzpenjali. Poselili bodo našo obalo in uživali v našem morju.

Slovenci in Slovenke!

Ti turisti so naši gostje! Od nas ne bodo terjali ničesar, pričakovali pa veliko.

Poskrbimo le, da bodo radi prihajali k nam in da se bodo domače počutili. Poskrbimo, da se bodo še vračali, ker jim bo všeč dežela in njeni ljudje.

Tega smo žmožni!

Zmožni smo ohraniti deželo lepo. Zmožni smo odstraniti ekološke posledice starih grehov in preprečiti nove. Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije. Zmožni smo naposled, tudi v teh časih ohraniti dostojanstvo, ne da bi zapravili prijaznost, ki si jo vsakdo želi, kadar pride v tujo deželo.

V turizmu je naša prihodnost! Ohranimo in razvijamo svojo deželo tako, da bodo tudi drugi prihajali k nam. Odprtost je pogoj za preživetje in razvoj malih narodov. Bodimo odprti, bodimo samozavestni, ohranjajmo tisto, kar je že stoletja temelj naše samobitnosti!

Slovenija

Moja dežela

Če si površno ogledamo ta oglas, izgleda na prvi pogled res kakor običajna reklama za pospeševanje turizma. Če pa človek pazljivo prebere besedilo, spozna, da je v njem več, kakor zgolj oglas za turizem. Predvsem so v besedilu trije stavki, napisani z živim občutkom slovenske narodne zavesti in namenjeni slovenskim ljudem.

Prvi je stavek: »Zmožni smo premagati miselnost, ki je uničila in še uničuje najlepše primerke naše tradicije.« Drugi pa: »Bodimo samozavestni, ohranjajmo tisto, kar je že stoletja temelj naše samobitnosti.« Tretji je končni stavek oglasa: »Slovenija, moja dežela«, ki je izraz slovenskega čutenja, ne pa izraz, ki se uporablja za turistično propagando.

Ti stavki nimajo s turizmom nič opraviti. Pisal jih je slovenski človek za Slovence, in to z živim občutkom pripadnosti k svojemu narodu, ki jo instinktivno nosi v svojem srcu vsak

PODPRIMO »RADIOTHON«!

CLEVELAND, O. - Pravijo, da človek prav ceni določene dobrine, bodisi telesne ali duhovne, šele tedaj, ko jih izgubi.

Tako se je meni zgodilo pred letom, ko smo nenadno izgubili slovensko nedeljsko radijsko oddajo na postaji WCSB FM 89.3, Clevelandске državne univerze. Nedelja ni bila več tako vesela, praznična. Manjkala je opoldanska oddaja »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije«!

Po napornem prizadevanju se je dr. Milanu Pavlovčiču posrečilo prestaviti eno od tedenskih oddaj nazaj na nedeljo, na deveto dopoldansko uro. Seveda poslušam tudi ob sredah ob šestih zvečer, če le morem, posebno ljube pa so mi nedeljske oddaje z lepim zvonjenjem, branjem mašnih beril in evangelija ter ob vsakem cerkvenem prazniku s petjem nabožnih pesmi.

Ta teden nabirajo študentje Clevelandске državne univerze prispevke (pledges) za tehnično izboljšanje te postaje. Podprimo njihovo akcijo, darujmo v ta namen, da bomo lahko še dolgo poslušali »Pesmi in melodije iz lepe Slovenije«!

Kličimo omenjeno radijsko postajo na tel. številki 781-7105 ali 781-7107 in obljubimo svoj prispevek, nato pa pošljimo ček na naslov:

WCSB-SSU Development
WCSB Radiothon
Cleveland State University
Rhodes Tower — Room 956
Cleveland, OH 44115

Požrtvovalnemu dr. Milanu Pavlovčiču, voditelju te oddaje, pa iskrena hvala za ves trud!

Poslušalka

Iskrena zahvala za sodelovanje

Ljubljanski pomožni škof Jože Kvas blagoslovi mali zvon cerkve sv. Ane na Dobravah v Beli krajini.

CLEVELAND, O. - Iskreno se zahvaljujemo darovalcem, ki so prispevali pomoč za popravilo cerkve sv. Ane na Dobravah v Beli krajini. Tudi cerkveni svet na Dobravah se

najlepše zahvaljuje dobrotnikom v Ameriki za njih pomoč.

V nedeljo, 27. julija, se je zbralo veliko ljudi pri cerkvi sv. Ane. Opravila se je slovesna sv. maša. Navzoč je bil

slovenski človek. Pri teh stavkih ima človek občutek, kakor da bi nekdo udaril na skrito struno, katere zvok se kakor odmev pojavljuje v srcu vsakega Slovenca.

Zato to ni turistični oglas, marveč je v njem skrit izraz slovenske narodne zavesti in obenem poziv, da se Slovenci vrnejo k svojim narodnim vrednotam in slovenski tradiciji.

Ljudje v domovini so oglas tudi tako sprejeli in tako razumeli. V najkrajšem času se je v Sloveniji začelo razvijati narodno gibanje pod geslom oglasa »Slovenija, moja dežela!« Pri Slovencih je tedaj prišlo na površje vse tisto, kar ljudje v domovini že dolgo časa čutijo in kar jih tišči k tlom, to je pritisek in potujčevanje iz juga države, ki prihaja v raznih oblikah in na različnih področjih vedno bolj do izraza. Slovenski človek doma čuti nevarnost za obstoj svojega naroda. Če tega splošnega občutka nevarnosti med narodom ne bi bilo, je popolnoma nemogoče, da bi se iz preprostega oglasa za turistično propagando na podlagi dveh ali treh stavkov razvilo tako množično narodno slovensko gibanje z geslom in značkami po vseh kotičkih Slovenije.

Človek se seveda vpraša, zakaj je bilo treba izpoved slovenstva skriti pod videz turističnega oglasa.

Vzroki so bili gotovo v tem, da je v domovini na oblasti režim, katerega vrhovna plast priznava le marksizem in njegove dogme in ki je še do nedavna slovenska čustva označevala kot izraz »gnilega nacionalizma«. Poleg tega bi bil odkrit poziv k slovenstvu tudi zelo nerodna zadeva in težko opravičljiv

(Dalje na str. 4)

tudi pomožni škof ljubljanske nadškofije, prevz. g. Jože Kvas. Na ta dan so med drugim blagoslovili še mali zvon (slika zgoraj). Cerkev sama je zelo lepo obnovljena in okrašena, tako da je po 43 letih obnova te cerkvice končana.

Imena nekaterih darovalcev v tej širokogrudni akciji so bila že objavljena v Ameriški Domovini. Od zadnjega poročila pa so darovali še sledeči:

Po \$100 — ga. F.M., Euclid, Ohio in N.N.

\$40 — g. in ga. Martin Simčič

\$25 — g. in ga. Matt Golob

po \$20 — g. in ga. Martin Žugel, Jožefa Štepec

po \$10 — ga. Ann Požar, g. in ga. John Turk, Frances Kossem, g. in ga. Rudy Miletič

po \$5 — Mary O. Zales, Mary Rozman

po en dolar so pa darovali: Anna Kočevar, Johana Golež, Mary Missersmit, Katherine Lopatič, Anna Hess, Chris Miletic, Erik Miletic, Jaka Simonič, Tony Kastelic, John Zales, John Težak

Skupno je bilo nabranega \$486.00. Ta vsota je bila izročena predsedniku cerkvenega sveta g. Jožetu Matkoviču, Gornje Dobrave 7, Slovenija.

Še enkrat: Vsem iskrena hvala!

William Dreu

Zahvala Slomškovega krožka

CLEVELAND, O. - Slomškov krožek v Clevelandu se lepo zahvaljuje vsem, ki so prišli na kosilo k Sv. Vidu v nedeljo, 26. oktobra. Čeprav je bilo na to nedeljo kar pet različnih prireditev, smo mi postregli več kot 700 ljudem.

Posebna zahvala ge. Ivanki Pretnar in vsem njenim pomočnicam v kuhinji, vsem, ki so pomagali v dvorani, za baro, pri srečolovu, pri prodaji peciva, in vsem, ki so pomagali prodajati vstopnice v predprodaji.

Hvala Ameriški Domovini za objavljane pispisov in zahvale, in dr. Milanu Pavlovčiču za oglašanje na slovenski radio oddaji.

Vicepostulatorju p. Atanziju Lovrenčiču smo poslali ček za \$4,500.00. To je čisti dobiček od kosila, vključeni pa so tudi darovi in članarine. Na banki bo še ostalo \$658.91. Tudi to bo poslano v Joliet ob koncu leta z darovi in članarinami, ki se bodo še nabrali.

Kako dolgo bo še treba čakati, da bo škof Slomšek proglašen blaženim? To ve samo Bog. Iz Rima in Maribora sporočajo, da kmalu. Vsi že težko čakamo na to. Če bi se pa zgodilo, da bi ga lahko posvetil papež iz našega slovanskega rodu, bi pa še z veseljem počakali nekaj let.

Zaupno se obrnimo na škofa Slomška in ga prosimo tudi za to!

Za Slomškov krožek v Clevelandu, Frank Urankar

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhaj ali pogrel MECAN

SITNOSTI Z DAVKARIJO

Maks je prejel pismo od IRS. Najprej se je, seveda, pošteno prestrašil. Kaj pa je zdaj to? Pa ga ni menda Gustelj ali kak drug zlobnež kaj prijavil! Žena mu je svetovala, naj da pismo prebrati nekemu, kdor zna dobro angleško, da ne bo spet polomija kot zadnjič.

»Kdaj zadnjič?« se zadere Maks.

»Takat, ko si izpolnil tisti APPLICATION za učiteljsko mesto in so te po časopisu vlačili. Si že pozabil? Na vprašanje: LENGTH OF RESIDENCE si odgovoril: '29 FEET'.«

»Ja, porka... saj menda veš, da Nemc je en vosu in tudi vsi pri Domovini so vosli. Kaj pa lahko narobe naredim? Tukaj piše: 'You are herewith notified to come to our downtown office and bring all your records with you'. Ali sem mar zato že 35 let v Ameriki, da mi bo zdaj kak mulc tak enostaven stavek prestavljal v slovenščino?«

Naslednji dan je oblekel belo srajco in zakmašno obleko, vzel sabo vse Avsenikove in Slakove plošče, — tudi nekaj prav starih od Frank Sinatra, — ter se napotil v mesto. Ni mu sicer šlo v glavo, kaj nameravajo početi tam z vsemi temi ploščami, ampak v pismu tako piše in gospodje morajo že vedeti kaj, kako in zakaj...

»Moj mož ni nikdar končal višje šole in vendar dela nekje, da ima tisoč ljudi pod sabo.«

»Kje pa dela?«

»Na pokopališču travo kosi.«

Ne razumem zakaj delavci zahtevajo krajše ure. Kaj pa je narobe s 60-minutnimi urami?

Med prvo svetovno vojno je neka žena pisala možu v Pariz, da kot izgleda ni v celi lrski nobenega mladega človeka, ki bi ji pomagal prekopati veliki vrt, ker so vsi dela zmorni moški pri vojaki.

Mož ji je odpisal: »Nikar ne koplajte na vrtu, tam je namreč skrito orožje.«

Pismo je seveda šlo na cenzuro in kmalu so prišli vojaki in prekopali ves vrt. Orožja sicer niso našli, ker ga ni bilo, a vrt je bil prekopan kot že dolgo ne.

Ko je neki višji državni uslužbenec nenadoma umrl, je bilo veliko aspirantov za njegovo pozicijo v vladi. Nekdo je že v pogrebem zavodu nadlegoval predsednika, ali bi lahko on zavzel mesto pokojnega.

»Zaradi mene lahko,« je odgovoril predsednik. »Kar s pogrebnikom se zmenita!«

»Tvoja kolona je oboje: originalna in dobra. Škoda le, da kar je dobro, ni originalno in kar je originalno, ni dobro.«

Vremenska napoved za noč: TEMA!

Počasi in sigurno sèm prilezel v tisto življenjsko dobo, da kadarkoli srečam dekle, ki sem jo nekaj poznal, je to njena hčerka.

NEW YORK, N.Y.

Ali je bil farni jubilej nekak mejnik v njenem življenju?

Oziroma bolje vprašano takole: Ali je bil farni jubilej z blagoslovitvijo Baragovega okna pri slovenskem sv. Cirilu na Osmi v New Yorku zares nekakšna prelomnica v našem skupnostnem narodnem življenju tu?

Vse do včerajšnje, zadnje oktobrske nedelje, je tako nekako zgledalo. Seveda, vmes smo imeli dve prosvetni uri ob tretjih nedeljah v mesecu, pa še obakrat z nekaj posebnimi, izrednimi obiskovalci. To so bile gostje iz drugih krajev. Vendar premik na bolje sem osebno opazil ob zadnji poletni nedeljski maši na Babnik-Gromovi domačiji v Putnam Valleyju, ko sem med nami zagledal spet Cvetka Mišvelja z njegovo rodbinsko družbo, v kateri je bil spet Karli Šeršen.

Tudi na obeh zadnjih prosvetnih nedeljah sem jih opazil in se z njimi pozdravil, pa seveda še na farni 70-letnici so bili med nami. Je tako, da se tudi odtujeni ptički po dolgih letih spet vračajo v prvotno domače gnezdo.

Vprašanje je le, če jih znamo priklicavati. Zadnji naš farni jubilej jih je nekaj. O Baragi smo nekaj govorili, pa vendar ne toliko, da bi nas duh misijonarstva prevzel tako močno, da bi se podali v njujorško prostranost in začeli iskati in poživeti naše zgubljene slovenske duše, ki jih ni treba pokristjanjevati, ampak le narodno oživljati. Čeprav imamo po dve misijonski nedelji pri Sv. Cirilu, slovenski misijonarji niti v svoji sredini nismo, razen Kristine Zajčeve, ki je ob farnem jubileju zares kar po telefonu misijonarila po naši slovenski razsežni srenji na Njujorškem.

V BLAG SPOMIN

OB SEDEMNAJSTI
OBLETNICI SMRTI NAŠE
LJUBLJENE SESTRE

MANCE PREŠA

ki je umrla dne
30. oktobra 1969.

Pri Večnemu zdaj duša Tvoja
srečo uživa,

saj tu - bridkosti grenko čašo
si do dna izpila.

Na Te pa drag nam je spomin.

Zanjo žalujejo sestre:
LOJZKA v Clevelandu,
FRANČIŠKA, PAVLA
in IVANA z družinami v
Sloveniji in ostalo sorodstvo.
Cleveland, 4. nov. 1986.

Zadnja oktobrske nedelja je bila deževna. Poroka v družini Johna Groma na sobotni dan, pa tudi vinska trgatev s koncertom Korotana iz Clevelanda pri sosednem Sv. Križu v Fairfieldu, Conn., nista mogla vplivati na obisk slovenskega sv. Cirila. Gromova poroka je bila v zgodnjem popoldanskem času, seveda ne v naši cerkvi, ker nevesta ni bila Slovenka, svatba pa je bila pri kraju že na podvečer. Tako so Klezinovi lahko pohiteli še v Fairfield, k Sv. Križu, fari, v katero je zdaj vključena hčerka Helenca, odkar se je pred dvema mesecema poročila z Jožetom Višinskim.

Ali je poleg njih še kdo drugi pohitel v Fairfield, nisem mogel ugotoviti. Korl Klezin ni mogel dolgo govoriti, ko sem ga poklical kot srenjsko-farni kroničar. Že so ga od telefona klicali, češ da je čas že tu, da gredo na krstno slavje.

V nedeljo pa menda vpreženi v delo na Osmi, ko bo po deseti maši slovenska misijonska nedelja za naše misijonarje po Afriki in Aziji. Zares sila velikodušni smo, darežljivi in požrtvovalni, ko skrbimo poprej za druge kot za sebe.

Ko se je ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar vrnil iz svojega afriškega popotovanja med tamošnjimi slovenskimi misijonarji, je imel dva razgovora z novinarji. Enega za *Nedeljski dnevnik*, drugega pa za verski tednik *Družina*. Obakrat je poudaril potrebo tudi po misijonskem delu na Slovenskem. Češ je tudi naša dežela padla med misijonska področja, je povedal nadškof.

Papež Janez Pavel II. se je komaj vrnil iz ponovnega pastoralnega obiska Francije. Njegova potovanja spadajo v misijonarstvo. V Franciji je tudi on poudarjal potrebo po novih duhovnikih in misijonarjih in je zaklical v svet: Francija in vsa Evropa vred sta misijonsko področje! In kaj to pomeni? Nič drugega kot to, da je Evropa, zibel krščanstva, v tem času ne paganska, ampak razkristjanjena. Zakaj?

Po mojem preprosto povedano: Vse preveč smo govorili, kaj je Kristus govoril in delal; sami nismo nič delali, samo govorili. Le nekaj mladih je zdaj drugačnih in boljših, kot smo bili mi, tako na Slovenskem kot tudi drugod po Evropi in to celo v Sovjetski Rusiji. Morda pa je to novo in bolj zdravo seme novega krščanstva, ki bo bolj odrešujoče, ker bo brez sovraštva med narodi in ljudmi, morda tako tudi na Slovenskem in v Jugoslaviji z uresničitvijo Prešernovih vzdihov in sanj.

No, vidite, misel me je odvrnila od klavrne zadnje oktobrske nedelje pri Sv. Cirilu, ko smo bili pri osmi maši trije: dva Slovenca in en Američan; pri deseti pa nas je bilo 14 in sicer: 11 Slovencev in 3 Američani. In še med temi 11 Sloven-

ci so bili trije obiskovalci. V roke nam je segel nam vsem po imenu poznan g. Kremžar iz Argentine. Z njim je bila tudi njegova žena. Tretji pa je bil brat poznanega slovenskega sodobnega slikarja Ivana Bernika iz Slovenskega. Da se ni Marjan Sluga zmenil s tremi za snidenje pri deseti maši, da jih odpelje k Vrabčevi na prijetno kosilo Primorcev, koliko bi nas bilo?

Prišel pa je Ernest Pavšič, tokrat z ženko Zdenko, da sta se z župnikom, očetom Robertom zmenila za krst svojega drugega otorka, hčerkice Kristine. Krst bo predzadnje novembrsko nedeljo, 23. novembra torej, med opraviлом desete maše. Spet lepa nedelja v malem, ko nam življenje obeta...

Takšna je bila druga oktobrska nedelja, ko smo bili med deseto mašo priče krstu četrtega otroka v družini Nejča in Marije Zupan. Seveda, eden več v Babnikovem rodu. Tončka in Tone Babnik imata zdaj že 12 vnukov in vnukinj. Dejal sem: zdaj! Od osmih njunih otrok je pričakovati, da bodo čes čas tekmovali Kennedyjevemu klanu, če že ne na političnem polju, vsaj v moči rodu.

Ko je bil Mihec še skrivnost v maminem telesu, sem celo jaz v zadnjem septembrskem zapisu napovedoval hčerkico, a vendar mislil na otroka v naslednjem stavku. Beseda otrok je moškega spola, zato sem zapisal: »...in nam bo pomagal ohranjevati našo narodno skupnost na Njujorškem okoli slovenskega sv. Cirila. Gotov sem, da ga bosta starša Marija in Nejče pripravila dobro za izpolnjevanje te naloge in dolžnosti, ki je ena od črt naše osebnosti, naše celotne podobnosti.«

Da niso bile vmesne nedelje tako nerazveseljujoče pri Sv. Cirilu, je preskrbela naša mala farna slovenska šola pod vodstvom Milene Pucove. Naj omenim, da ji zdaj pomaga še Alenka Pfeifferjeva. Šola ni samo ob tretjih nedeljah pred deseto mašo, ko se nas itak kar precej zbere, ampak na prve mesečne nedelje. Na te nedelje bi se morali zbrati pri osmi maši člani Društva Najsv. Imena, pa je že kar precej časa tega, da je udeležba kar nekam pičila.

Pridejo pozneje, ko nekateri pripeljejo otroke k slovenskemu pouku. Tako so potem pri deseti maši, kar da nekaj bolj življenjsko sliko naši cerkvi kot poprej, ko je večina odšla po sestanku v dvorani po osmi maši. Zdaj ti mladi starši pridejo ob času sestanka, njihovi otroci pa so medtem v farni šoli v župnišču. Brez vsakega modrovanja se je v tem pogledu naše življenje na prve mesečne nedelje dokaj popravilo. Vsled tega sem dobil vtis, da smo se po farnem jubileju malce le poboljšali. Vendar

(Dalje na str. 4)

Maple Heights Catering
"WE CATER TO
WEDDINGS, CLAMBKES & BANQUETS"

17330 Broadway Avenue
Maple Heights, OH 44137
Tel. — 663-7733

Nudimo kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za prvo vrstno postrežbo prevzamemo stoodstotno odgovornost. Na razpolago je vseh vrst perutnine. Se priporočamo!

Andy in Richard Hocevar

Meditacija o hinavščini

Članek, ki sledi, je izšel 13. septembra 1986 v sobotni prilogi »Ljubljanskega dnevnika«. Napisal ga je Igor Torkar, znan po svoji knjigi »Umiranje na obroke«, v kateri je opisoval mučenje obtožencev v tako imenovanih dachauskih procesih v 40-ih letih. Čeprav se sistem v Sloveniji ni formalno nič spremenil, je od časa do časa prostor na razpolago tudi v najbolj množičnih glasilih za kar grobe napade na ta sistem in njegove sedanje in tudi pretekle pomanjkljivosti. Ur.

Hinavec, hinavka, hinavski, hinavčji, hinavčevati, hinavčiti, hinavčevanje, hinavčenje, hinavstvo, hinavščina. Vse to imenujemo po Molieru »tartifovstvo«.

Zakaj meditiram prav o hinavščini, prav o »tartifovstvu«? Zato ker se mi je v počitniškem miru poljanske bajte, travnika in smrečja kar nenkrat obzirno tiho oglasila — v meni že pred vojno v študentskih letih rojena, večkrat budna, a prevečkrat speča — misel, da so tudi — nekateri naši pionirski, revolucionarji že v začetnih predvojnih akcijah in propagiranju — pa potem seveda med vojno — in kajpada tudi po vojni do dneva današnjega — v odnosu do delovnega ljudstva — včasih bolj, včasih manj — a vendar — **hinavčili, hinavčevali!**

Te moje ostre, v čelo obtožujoče — za nedemokratskega, karierističnega partijca zagotovo protidržavne — trditve so seveda nesprijemljive, predrzne in destruktivne vse do tle, dokler mi jih ne bo uspelo podpreti z nezrušljivimi dokazi.

Zato bom v nadaljevanju poskušal nanizati toliko takih dokazov, da bo hinavčenje **nekaterih** naših pionirjev revolucionarjev — **dokazano!**

Iz predvojnih let naj od številnih osvežim samo nekatere od potrebnih dokazov. Kot študent sem bil aktivni član skupine, ki je ustanovila Slovenski klub, in urednik študentskega levičarskega časopisa »1551«. Ta grupa, ki so jo vodili Drago Šega ter pokojna Albert Kos in Vlado Vodopivec, je ostala **marksistična** borka za slovenstvo, demokracijo in samostojnost mišljenja, a se je večkrat sprla s tistimi

partijci, ki so slepo poslušali, zagovarjali in papagajsko razlagali ukaze Stalinove Kominterne. Če sem, naprimer, s sošolcem partijcem B.K. (B.K. = Boris Kidrič, op. ur.) večkrat debatiral, so dialogi potekali približno takole:

A priznaš, da so v Rusiji — od umora Kirova, ki ga je osebnostno »zrežiral« Stalin — številni procesi proti starim, poštenim boljševikom montirani takó, da jih z vso odgovornostjo imenujem Stalinovi zločini, s katerimi si utrjuje osebno diktaturo?

Takó govori zahodna propaganda, ki sovraži Sovjetsko zvezo in Stalina! Vse to kar se dogaja v Rusiji, je Stalinova genialna budnost, ki mu ukazuje, da mora neusmiljeno odstranjevati vse možnosti za penetracijo zahodnih obveščevalnih služb v prvo socialistično državo na svetu!

Kaj pa ugotovitev Gidea, Istratija in še koga, ki so obiskali Sovjetsko zvezo? Najbrž niso vsi neznačajni lažnivci!

Malomeščanskim pisateljem iz imperialističnih dežel trden komunist ne verjame!

Po moje bi bilo manj **hinavsko**, če bi rekel: Ne sme verjeti.

Pred leti je naš stari revolucionar M. (M. = Miha Marinko, op. ur.) v svojih spominih — za nekatere z nezaželeno naivnostjo — jasno priznal po smislu: Seveda smo vedeli za Stalinove zločine, saj je bilo takrat precej naših vodilnih komunistov v Moskvi, ampak — le kdo bi šel s nami v boj, če bi ljudstvu to takrat povedali?

Ali ni ta izjava jasno priznanje — **hinavščine?**

Sicer pa, naj nadaljujem z dialogom:

Kako si razlagaš napad velike socialistične Rusije na malo Finsko in sploh okupacijo malih baltskih dežel?

To je zelo pameten, začasno potreben vojaški ukrep, s katerim je Stalin na severnem boku rusije odrinil varnostno linijo od ruskih mej za primer obrambne vojne in sploh, da je zavaroval in utrdil svoj mir!

Po moje pa so to prvi vidni znaki prebujanja imperialistične miselnosti v Rusiji! Ta misel me je spomnila na vaše politične veletóče. Naenkrat slišim v ušesih vašo **protifašistično** propagando: Italijanski fašizem je zločinski! Nemški nacionalsocializem je gangsterski! Hitler je patološki zločinec!

In potem naenkrat tega patološkega zločinca Hitlerja objame socialist komunist Stalin — in že nas je lopnil po glavi in srcu nenapadalni pakt Stalin-Hitler! Mene sta — kot sopotnika partije — od tega nepričakovanega udarca bolela glava in srce dolge mesece. Pa tebe in tvoje? Ste bili vsaj presenečeni?

Samo dan, dva. Po temeljitih premisleku pa smo ugotovili, da je to genialna Stalinova poteza, s katero pridobiva čas za krepitev moči prve socialistične države (dalje na str. 6)

Je bil farni jubilej...

(Nadaljevanje s str. 3)

pridnost bo izpričala, če se tudi v tem nisem kaj pomotil!

Na tretjo oktobrsko nedeljo nam je »Zvon« zapel kot običajno, toda tokrat izredno dobro. Pozna se jim, da imajo spet resnejše vaje za majsko turnejo po slovenskem kulturnem prostoru: po Koroškem, Primorsko-Goriškem in Slovenskem. Daj, da bi dobro opravili svoje poslanstvo v izpričevanju našim tamošnjim ljudem, kako naša materina beseda in pesem ohranjata naš slovenski rod na tujem. Upam, da bodo v program vključili tudi par pesmi, značilnih za deželo svobode, ki nam s svojo svobodo omogoča ohranjanje naše raztresene srenje po Ameriškem, omogoča tudi, da se vsakdo od nas po svojih sposobnostih razvije in uveljavlja.

S to mislijo pa nazdravljam nedavni resnični 100-letnici Kipa svobode v njujorškem pristanišču, iz katerega sem enkrat odplul in drugič priplul. Pri odhodu iz Amerike me je oče držal visoko v naročju, ko smo pluli mimo tega simbola svobode. Bil sem še ne sedemletni otrok. Takrat je bil moj oče ves zamaknjen v svobodo njegove rojstne dežele. Zato se je vanjo vračal.

Osebnost sem bil bolj zamaknjen vanj, ko sem se vračal v rojstno deželo po štiriletnem medvojnem brezdomstvu in enoletnem povojnem zaporu. Oče in sin sta različno dojemale pojem ameriške svobode. Oba pa sva bila borca zanj, vsak na svoj način, vendar v isti skupni težnji, da prost bo ves naš rod, in da resnično prost bo vsak njegov zemljak.

Še o hinavščini

Ugledne avstralske »Misli« so v številki za avgust 1986 objavile besede g. Franca Sodje o hinavščini, ki bodo zanimale bralce. Ur.

HINAVŠČINA. Človek z dvojnim obrazom.

Najbolj zanesljiva pot, da izgubiš zaupanje in spoštovanje ljudi.

Zahrbtnost, poniglavost, potuhnjenost, dvoličnost — ali kakor koli naj že opišemo tisto, kar je izraženo v besedi hinavščina — je ena najgrših skaz značaja.

Strah ali dvom, kaj se skriva za lepo besedo, za ponujeno roko, za sladkim, kar preveč sladkim obrazom — ta strah razdvaja družine, soseske, narode. Četudi se včasih v mednarodnem svetu to imenuje diplomacija, ne izgubi svoje negativnosti.

Resnicoljubnost, odkritost, iskrenost — to so lastnosti kristjana.

Zanesljiva je Kristusova beseda: če ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo.

Vedno moram biti tako pristen in odkrit, da morem mirno slehernemu človeku pogledati v oči.

Tudi v krščanskih vrstah se včasih veliča lokavost, prevejanost. A kar izpovedujem, mora biti: moj »da« zares »da« in moj »ne« zares »ne«. Pa četudi me stane. Kar je več, »je od hudega«, Kristusova beseda!

Sem zmožen zdaj, danes temeljito izprašati samega sebe?

Moj sklep: odkrit, iskren, moder in molčeč, a vedno naravnost in pokonci mož.

V Ljubljani umrl Bojan Štih

Članek, ki sledi, je bil objavljen v Kat. glasu 23. oktobra pod naslovom »Bojan Štih — pričevalec našega časa«.

V sredo 14. oktobra je tržaški radio objavil vest, da je v Ljubljani umrl Bojan Štih; novici so dodali, da je v oporoki določil, naj bo pogreb v ožjem krogu sorodnikov in prijateljev in sicer krščanski pogreb. Isti večer je tudi ljubljanska televizija prinesla vest o Štiho- vi smrti, toda napovedovalec je rekel samo, da si je pokojni želel imeti pogreb v ožjem krogu znancev. Izpustil je, da je želel imeti krščanski pogreb.

To je podoba sedanjega kulturnega ozračja v matični Sloveniji. V tem ozračju je Bojan Štih živel in se proti tej zatohlosti in duhomornosti boril do zadnjega z vsemi svojimi močmi. Bil je izredno kritičen duh, pogumen, neizprosno do resnice, ljubosumen na svobodo. Gre za vrednote, ki so bile in so v določeni meri še vedno odsotne v slovenskem kulturnem prostoru.

Njegovo življenje je bilo razgibano. Rojen v Ljubljani leta 1923 je bil v skupini intelektualcev, ki so se pridružili OF kot aktivisti. Bil je tudi interniran v Gonarsu, od koder je še z nekaterimi drugimi ušel. Ta dogodek opisuje Zora Piščančeva v svoji povesti »Cvetje v viharju«. Po vojni se je posvetil gledališču in nazadnje filmu kot umetniški vodja podjetja Viba film.

OF se je pridružil iz mladostnega idealizma kot toliko drugih. Zato je ob koncu življenja izpovedal: »Ne odpovedujem se historični nujnosti, veličini, upravičenosti in nujnosti narodnoosvobodilnega boja, ne glede na to, kakšni so kritični pomisleki.« Toda ostal je svobodoljuben in kritičen duh, odprt človeku in svobodi. Zato je tudi izpričal: »Ne odpovedujem se humani sociali-

stični viziji, demokratični, s tem, da menim, da ima socialistična vlada lahko opozicijo.« Isto misel je potrdil v zadnji številki *Sodobnosti* (8-9), kjer je zapisal: »Brez popolne svobode ni v družbi nikakršnega napredka.«

Iz ljubezni do resnice in svobode je s kritičnim očesom gledal in vrednotil dogajanja v slovenski družbi po končani vojni in revoluciji. Ni mu in mu ni šlo v račune, kar je videl. Zaradi tega se je oglašal v revijah, v časopisih, v knjigah in s svojo neizprosno kritiko opozarjal na slabosti sedanje družbe na Slovenskem in v Jugoslaviji.

Tako je v predavanju v »Dragi '84« dejal: »Denar, dohodek, premoženje. To je zdaj vera, ki jo v moji domovini goji nemalo ljudi. Komajda še mislimo na delo, na čast in na moralno zdravje, ki ga ima delo v sebi. Pač pa mislimo le na denar. Tudi hudič v vsej svoji pokvarjenosti ne bi bil sposoben izumiti takšnega malikovanja dohodka in dohodkovnih odnosov, kakršnega poznamo danes.«

Takšen po naravi k dobremu in resnici naravnani človek, ni mogel ostati daleč od krščanstva. Našel je pot do vere, ko je v krščanstvu odkril korenine slovenske zgodovine. Vsled tega ima tudi to izpoved: »Ne odpovedujem se vsemu tistemu, kar imenujem slovenska identiteta, ki temelji v krščanstvu.«

Tako je Bojan Štih ob razmišljanju in dolgem trpljenju dozorel v globokega misleca, dobrega človeka in kristjana. Izpolnilo se je evangeljsko sporočilo: »Sv. Duh veje, kjer hoče.«

(r + r)

ISKRICA

Kdor želi biti dober, je dejansko že dober. (Bälicene)

»Slovenija — moja dežela«

(Nadaljevanje s str. 2)

napram pravim gospodarjem države, to je vodilnim krogom na jugu, odkoder vse potujčevanje danes izhaja.

Ves način in oblika današnjega narodnega gibanja pod geslom, privzetem iz turističnega oglasa, je pa tudi značilno za dobo in čas, v katerem živimo.

V prejšnjem stoletju, v času narodnega prebujanja, so naši predniki spričo nevarnosti ponemčevanja prirejali velika javna zborovanja, narodne tabore. In to pod tujo avstrijsko državo, ki je nas Slovence zatirala.

Danes, v narodni državi Jugoslaviji, pa se morajo manifestacije slovenske narodne zavesti zatekati pod videz turističnega oglasa! Od avstrijskih časov smo v pogledu narodnih svobod torej Slovenci padli nazaj za najmanj sto let! Danes o kakšnih slovenskih narodnih taborih ne more biti — niti govora!

Na vsak način pa lahko rečemo, da se je v novi in živi obliki pojavilo slovenstvo in slovenska narodna zavest. Tista zavest, ki bi jo hoteli gospodarji države na jugu nadomestiti z marksističnim pojmom v smislu države!

Današnje narodno gibanje je dokaz, da ima slovenski narod še življenjsko moč v sebi, da se upre potujčevanju svoje zemlje!

Naj živi slovenska beseda!

Za Zvezo slovenske akcije T.S.
(Misli, 8, 1986, str. 195-196)

Kanadska Domovina

Hranilnica in posojilnica slovenskih župnij podelila Kulturno nagrado č.g. Tonetu Zrncu

TORONTO, Ont. - Č.g. Tone Zrnc se je rodil leta 1921 v Laporjah pri Turjaku na Dolenjskem, v duhovnika je bil posvečen 9. novembra 1947 v Rimu.

Kmalu po novi maši je odšel v Španijo, kjer se je začel učiti spaščino ter po dobrem letu ali dveh odpotoval v Južno Ameriko. Deloval je v Čilu — na jugu te države, v glavnem mestu Santiagu, nekaj let tudi v Peruju.

V Kanado je prispel leta 1959. Nastavljen je bil za kaplana pri Mariji Pomagaj v Torontu, kjer je začel svoje vsestransko delo med rojaki.

Ob rednem dušnopastirskem delu je veliko svojega časa posvečal vzgojno-kulturnemu delu in življenju. Postal je ravnatelj Slovenske šole. S pomočjo sodelavcev je izdal dva učbenika in sicer »Veseli dom« (1965) in »Materina beseda« (1966). Obe knjigi sta še vedno solidna učbenika in še uporabljeni v slovenskih šolah v Torontu, Montrealu, Winnipegu in marsikje drugod.

Že kot študent se je č.g. Zrnc zanimal za glasbo. Videl je, da bo z glasbo pritegnil mlade. Po njegovim vodstvom je bilo nekaj koncertov harmonikarjev. Ustanovil je mladinski pevski zbor, s katerim je uspešno nastopal na prireditvah na Slovenskem letovišču ter na koncertih v cerkveni dvorani.

Vodil je Marijino družbo, katoliško organizacijo za dekleta, ki je niso mogle odstraniti spremembe in »moderni-

zacija« po drugem vatican-skem koncilu.

Z mladinskim klubom je pomagal mladim pripravljati prijetne zabavne večere.

Ob skrbi za župnijo, za šolo, mladinski pevski zbor, mladinski klub in Marijino družbo, je še našel čas, da je sprejel vicepostularosko službo za škofa Baraga. Z zavzetostjo in odgovornostjo se je lotil tega dela z željo, da bi Slovenci imeli svojega rojaka na oltarju. Leta 1969 je izdal odlični vodič — knjigo »Po Baragovi deželi«. Istega leta je postal župnik pri Mariji Pomagaj in bil na tem mestu do l. 1979.

Kot nadaljevanje knjige »Po Baragovi deželi« je snoval film o Baragu. Avtor filma je g. Zrnc, snemalec Silvay,

glasbeni sodelavec pa g. Jože Osana. Film je bil prvič predvajan l. 1980. Naslov je v slovenščini »Sledovi« v angleščini pa »On the Trails«.

Leta 1979 je postal kaplan pri Brezmadežni v Torontu, kmalu nato pa prevzel uredništvo *Božje besede*, ki jo ureja s preciznostjo in ljubeznijo. Mnogi, priznani doma in po svetu, so pohvalili kvaliteto tega mesečnika. G. Zrnc je bil objavljaj članke v *Božji besedi* še poprej, predvsem z ozirom na škofa Baraga.

Dalje, g. Zrnc je dopisni član Kulturne akcije v Argentini.

— Odbor Hranilnice in posojilnice slovenskih župnij

Stiska starejših ljudi za dolgoročno zdravljenje v bolnišnici

Washington, D.C. — Vladna statistika pokazuje, da je bil v tem letu od zadnjih 15 let najkrajši čas za zdravljenje bolnikov v bolnišnicah. Okrog 148 dni v bolnišnici na vsakih tisoč Amerikancev je povprečno prišlo v lanskem letu. To je bilo prvič po letu 1971, da je padlo povprečje pod 150. Dokler ni federalna vlada regulirala trajanja zdravljenja v bolnišnici, so bolnišnice v nekaterih slučajih držale bolnike dalj časa v bolnišnici, kakor je morda bilo potrebno, saj je tudi plačilo bilo garantirano od Medicare. Toda kakor je bil poseg vlade zaradi stalno naraščajočih stroškov za Medicare zdravljenje

upravičen, ker so tudi dnevni stroški za bolnika v bolnišnici nenehno rastli, je vendar ukrep Medicare prizadel predvsem starejše ljudi.

Milijoni ostarelih ljudi so v takšnem zdravstvenem stanju, ki zahteva dolgoročno zdravljenje v bolnišnici ali v okrevališčih. Njih družine - kolikor jih še imajo - pa ne zmorejo vseh stroškov za dolgoletno zdravljenje.

Zdravstvene ustanove pozivajo odgovorne, da je nujno treba nekaj ukreniti, da se takšno stanje popravi. 40% do 60% pacientov v bolnišnici je starih več kot 65 let, in 20% do 40% ostarelih je umsko nesposobnih, da bi za sebe skrbeli.

Statistika iz leta 1984 nakazuje, da 8 milijonov od 26 milijonov ostarelih ljudi, ki niso v domovih za ostarele, živijo sami. Okrog 361.000 je navezanih na posteljo in okrog 764.000 more samo na stolu sedeti. Za večino teh skrbi ostarela žena ali ostareli mož, ali kdo od otrok. Ena tretjina ostarelih, ki skrbi za svojega onemoglega zakonskega druga, je stara nad 75 let in imajo že sami zdravstvene težave. Otroki, ki skrbijo za svoje ostarele starše, pa so večinoma zaposleni. Za vsako družino je pač zelo težka odločitev poslati ostarelega in onemoglega družinskega člana v starostni dom.

Državne zdravstvene ustanove se zavedajo tega težkega položaja, ki prizadeva ne samo ostarele in onemogle, marveč tudi njih družine. Redke so družine, ki zmorejo kriti stroške za oskrbo v starostnih domovih, a hudo je breme tudi za vsakdanjo oskrbo doma, ker je pač nekdo stalno vezan skrbeti in paziti na starega bolnika. Vprašanje pa je, kdaj in kako bodo mogli ta pereči socialni problem vsaj tako rešiti, da bo ljudem vzet strah pred starostjo.

Temelj zdrave družine

Družina, ki jo utemeljuje in poživlja ljubezen, je skupnost oseb: moža in žene, staršev in otrok, sorodnikov. Njena prva naloga je, da zvesto živi stvarnost svoje edinstvi in si stalno prizadeva, da bi bila pristna skupnost oseb. Notranje počelo, trajna moč in poslednji cilj te naloge je ljubezen: kakor družina brez ljubezni ni skupnost oseb, tako družina brez ljubezni ne more živeti, rasti in se izpopolnjevati kot skupnost oseb.

Prva skupnost, prvo občestvo je tisto, ki nastane in se razvija med zakoncema: v moči zakonske ljubezenske zveze sta mož in žena »ne dva, ampak eno telo«, in sta poklicana, da v svojem občestvu stalno rasteta na osnovi vsakodnevne zvestobe svoji zakonski obljudbi s tem, da popolno poudarjata samega sebe drug drugemu.

Značilna za zakonsko skupnost ni le njena enovitost, marveč tudi njena nerazvezljivost. In temeljna dolžnost Cerkev je, da vedno znova poudarja in podčrtuje nauk o nerazvezljivosti zakona. Tistim, ki se jim danes zdi nemogoče, da bi se za vse življenje zvezali z enim človekom, in tistim, ki se prepuščajo kulturnemu toku, ki odklanja nerazvezljivost zakona in celo zasmejuje dolžnost poročencev do zvestobe, Cerkev neprestano naglašava veselo novico o dokončnosti zakonske ljubezni, ki ima svoj temelj in svojo moč v Kristusu.

Nerazvezljivost zakona, ki je zakoreninjena v popolni osebni podaritvi zakoncev drug drugemu in ki jo terja blagor otrok, najde svojo poslednjo resničnost v načrtu, ki ga je razkril Bog v svojem razodetju: Bog namreč hoče in poudarja nerazvezljivost zakona kot sad, znamenje in zahtevno absolutno zveste ljubezni, ki jo ima Bog do človeka in Kristus do svoje Cerkev.

Dar zakramenta svetega zakona je za krščanska zakonca hkrati poklicanost in zapoved, da ostaneta zvesta v vseh preizkušnjah in težavah, v velikodušni pokorščini do svete božje volje: »Kar je torej Bog združil, tega naj človek ne loči!«

In tako je med najvažnejšimi in najnujnejšimi nalogami zakonskih parov v našem času pričanje za neprecenljivo vrednoto nerazvezljivosti in zakonske zvestobe.

Zakonska skupnost je te-

melj za graditev širše družinske skupnosti, staršev in otrok, bratov in sester, sorodnikov in drugih domačih. Ljubezen pa, ki oživlja medčloveške odnose različnih udov družine, je notranja moč, ki oblikuje družinsko edinstvo in občestvo ter jo napravlja živo.

Družinsko občestvo je mogoče ohranjati in živeti le z velikim duhom pripravljenosti za požrtvovalnost. Dejansko se za takšno občestvo zahteva od vseh in od vsakega velikodušna pripravljenost za razumevanje, odpustanje, spravljivost. Vsaka družina ve, kako sebičnost, razprtija, napetosti in navzkrižja hudo prizadevajo in včasih tudi smrtno ranijo njeno skupnost: od tod številne in raznolične oblike razkladnosti v družinskem življenju.

Kako si pomagati? Posebno prejem zakramenta sprave in udeležba pri uživanju enega samega Kristusovega telesa podarja krščanski družini milost in odgovornost, da premaguje razdore in težave.

Danes je zvestoba v krizi. Ljudje pogosto prelomijo dano besedo. Najraje se sploh ne vežejo. Odločitev za vse življenje se jim zdi prehuda. Raje se obvežejo za določen čas: dokler bo šlo. Če se pokaže boljša možnost, se spet premislijo in drugje zastavijo svoje moči. Drugače, pravijo, se ne spleča. Sedanja kriza zvestobe je istovetna s krizo človeške resnice. Zvestoba pa je odsev večne božje zvestobe, večne resnice. Samo Bog more podariti ljudem resnično zvestobo. O, ko bi se vsi tega zavedali!

S stvarjenjem moža in žene po svoji podobi in sličnosti je Bog okronal in dokončal delo svojih rok: poklical ju je k posebni deležnosti pri njegovi ljubezni in hkrati pri njegovi moči Stvarnika in Očeta, da bi namreč svobodno in odgovorno sodelovala pri posredovanju daru človeškega življenja: »Bog ju je blagoslovil in jima rekel: Plodita in množita se ter napolnita zemljo in si jo podvrzita!«

Tako je temeljna naloga družine, da služi življenju, da v potekanju zgodovine uresničuje provtni Stvarnikov blagoslov in da z roditvijo bogopodobnosti predaja naprej od človeka do človeka.

Iz apostolskega pisma
Janeza Pavla II.
(Misli, avg. 1986)

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
6 to 7 on Saturday evening E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restavracija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italiana 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

KOLEDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

NOVEMBER

8. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra orkester Veseli Slovenci.

8. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Za ples igra Tony Klepec orkester.

8. in 9. — Materinski klub pri Sv. Vidu priredi prodajo peciva in sicer 8. nov. od 1. do 6. zv., 9. nov. pa od 8. zj. do 1. pop.

9. — Slovenski dom na West parku priredi ples. Igra Ray Champa orkester.

15. — Štajerski klub priredi martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

23. — Žegnanjski festival pri Mariji Vnebovzeti. Pričetek ob 3. pop.

DECEMBER

5. — Slovensko-ameriški kulturni svet priredi srečanje s škofom A. Edwardom Pevcem

Anton M. Lavriša
ATTORNEY-AT-LAW
(Odvetnik)
Complete Legal Services
Income Tax-Notary Public
18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

v semenišču Borromeo.

6. — Slovenski Dom št 6 ADZ praznuje 75-letnico z večerjo in plesom v SDD na Recher Ave. Igra Joe Fedorchak orkester.

7. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu priredi miklavževanje. Začetek ob 3. uri pop. v šolski dvorani.

31. — Baragov dom priredi silvestrovanje z večerjo in plesom v prostorih Baragovega doma.

31. — Podr. štev. 1655 Katoliških vojni veteranov priredi silvestrovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Večerja ob 8.30 zv.

— 1987 — JANUAR

31. — Tradicionalna »Pristavka noč« v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

FEBRUAR

21. — St. Clair lovsko društvo priredi Lovsko večerjo v Slov. nar. domu na St. Clairju.

APRIL

4. — Pevski zbor Zarja priredi pomladni koncert v SDD na Recher Ave.

26. — St. Clairski upokojenci praznujejo svojo 25. obletnico in prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.

OKTOBER

31. — Slovenski dom za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in programom v SND na St. Clairju.

stične države na svetu. S tem paktom si je Sovjetska zveza utrdila mir, ki ga ogroža svetovna reakcija! Čim dlje bo v Rusiji mir, tem močnejša bo za bodoči odločilni spopad z imperializmi sveta za revolucionarno osvoboditev trpečih narodov!

Po moje pa je Stalin s tem paktom olajšal Hitlerju napad na Poljsko, od katere je en del pograbil tudi sam. Skratka, vse kar se je zgodilo po paktu, je le razmejitev interesnih sfer dveh imperializmov. Glede Poljske pa še medsebojno jamstvo za pridobljeno. Se pravi za razdelitev in zaslužnje poljskega naroda!

Za Sovjetsko zvezo je z občečloveškega stališča mir dragocenejši kakor pa zaslužnost posameznega naroda! Mir Sovjetske zveze je višja vrednota, ker je jamstvo za zmago protiimperialistične ideje in torej za osvoboditev vseh izkoriščanih narodov, se pravi, tudi začasno okupiranih Poljakov! Zato je na tej stopnji zgodovinskega razvoja naš boj predvsem protiimperialističen in trenutno ne protifašističen!

Zgornje zgodovinsko poročno besedičenje komunista B.K. ter njegovo obračanje ideološke vetrnice v spremenjajoče se vetrove iz Kremlja, je takšno jezuitsko slepomišljenje, da je brez mojega komentarja prepričljiv dokaz za — **janusovsko hinavščino!**

In sploh sem prepričan, da se je — tako kot meni — tudi komunistu B.K., ki namreč ni bil neumen — na skrivaj zdelo nemogoče, da bi mogel Hitler čez noč postati iz gangsterja človek, ki ga ne gre napadati, temveč je z njim mogoče celo sodelovati. Se pravi, da je B.K. na skrivaj ugotovljeno resnico tajil!

Ali ni — vedeti resnico, a jo s poroznimi argumenti javno tajiti pred ljudstvom — **načrtna hinavščina?**

Da so bili argumenti komunista B.K. porozni, je prepričljivo potrdila zgodovina!

In potem se je mir, ki si ga je Stalin »genialno« zagotovil z nenapadnim paktom Stalin-Hitler — naenkrat zrušil. Sam partner nenapadnega pakta gospod gangster Hitler je bliskovito napadel Stalinovo Rusijo. In čeprav so ruski obveščevalci več kot teden dni prej sporočili dan in uro Hitlerjevega napada, »genialni« Stalin tem sporočilom ni verjel. Pričakal je Hitlerjev »Blitzkrieg« povsem nepripravljen. Kaj praviš na vse to? Kako bomo sedaj imenovali naš boj? Protiimperialističen ali protifašističen?

V tvojem vprašanju je hudobna, antimarksistična, sovražna malomeščanščina! Mi smo zmeraj bili in bomo tudi v prihodnje soborci Stalinove prve socialistične države na svetu, ne glede na to, kako je morala prilagajati svoja stališča zaradi spreminjajočega se razmerja moči na ideološkem

bojišču sveta!

Ob tem izmikajočem se odgovoru komunista B.K. moram spomniti, da v času trajanja nenapadnega pakta Stalin-Hitler borbenim akcijam komunista B.K., in njegovi niso smeli reči, da so protifašistične. Slepoto poslušni Stalinu so glasno vpili, da so njihova politična stališča protiimperialistična.

Ali ni — vedeti resnico, a jo z izmikajočimi se izjavami o njej skrivati pred ljudstvom — **revna hinavščina?**

Osvežil pa bom nekaj dokazov za hinavščino, ki je tudi v povojnem času rakava rana nekaterih ustanoviteljev, voditeljev in čuvajev našega družbenega sistema.

Ali ni zanikanje, da lagerski in drugi procesi v letih 1947—1952 niso bili stalinistični — vse do sklepa kongresa ZKS 1986, da so bili dachauski procesi montirani in da moramo vse preživete zapornike in vse justificirane (= likvidirane, op. ur.) vsestransko rehabilitirati — **sodno kazniva hinavščina?**

Ali ni onemogočanje razmejitve vseh pozitivnih in negativnih dejstev ter vojaško političnih silnic, ki bi, za obe strani, s pogumno pravičnostjo, razložila, zakaj in na kakšen način se je zvrnilo v roška brezna toliko in toliko belogardistov in domobrancev — **strahopetna hinavščina?**

In še? Vladajoče strukture so v zadnjem času obljubile, da bodo zgodovinarjem odprle vse arhive in da bodo dostopni vsi dokumenti o taboriščnih in drugih procesih, o Golem otoku in o Rogu. Kmalu zatem pa I.K., član komisije za zgodovino ZKS, javno po smislu pove, da je komisija za zgodovino SK Slovenije seznanjena s tem, da je bilo pred nekaj leti uničeno pomembno gradivo o kaznivih dejanjih po vojni usmrčenih domobrancev in o ugotavljanju njihove individualne krivde, in nadalje, da so celo iz gradiva zgodovinskega arhiva CK ZKS iztrgani najpomembnejši deli dokumentov potekov dachauskih procesov in da so bili pred nedavnim uničeni pomembni dokumenti o delu VOS v Ljubljani in da z uničevanjem dokumentov skušajo nekateri takratni akterji zabrisati sledove svojega ravnanja v zvezi s temi dogajanji, ker se boje, da bodo sicer izpostavljeni kritiki sodobne družbe, v kateri so se spremenili nazori o ustreznosti oziroma neustreznosti nekaterih oblik revolucionarnega delovanja. Upravičene so tudi domneve, da je del predvojnega in povojnega gradiva še vedno v rokah nekaterih akterjev. Ali ni tudi v tem prikrivanju dejstev zaznati hinavščine, ki bo ovirala delo zgodovinarjev?

Ali ni zatrjevanje, da je SZDL (= Socialistična zveza delovnega ljudstva, op. ur.) svobodna tribuna, kjer se krešejo »pluralizmi samoupravnih interesov« — **hinav-**

ščina? — dokler ne bodo, recimo, enkrat predsednik republike SZDL in vsaj polovica voditeljev njenih komisij poštene socialisti, ki niso člani zveze komunistov?

Ali ni govorjenje, da so naše volitve demokratizirane — **hinavščina** — dokler ne bodo tajne in od baze do vrha obvezno z več kandidati?

Molk o konkretnih imenih krivcev za zgrešene investicije in za milijarde dolarskih dolgov, molk o nekaterih strokovno nesposobnih funkcionarjih, molk o naših novih fevdalcih, molk o preštevilnih privilegiranih in koritarjih, molk, molk, molk...

Neverjetno, koliko usodnih molkov! Usodnih zato, ker je — vsaj zame — **molk** najbolj zahrbtn, razjedajoč ter naši družbeni ureditvi najbolj nevaren hinavec! In ker nočem biti tak hinavec, zato ne molčim, zato pišem to meditacijo o hinavščini z opozorilnim namenom in prepričanjem, da je eden od ukrepov za postopno premagovanje naše gospodarske in moralne krize pogumna odločitev, da čimprej zadušimo hinavščino s tem, da z vodilnih položajev od baze do vrha naženemo vse hinavce!

Dalmatinski ribiči pravijo, da je med hinavsko besedo in poštenim dejanjem morje. Vem, da hinavske besede preslepijo neumne pa tudi pametne ljudi. Kitajski pregovor pravi, da ob pogrebu hinavca manjkajo samo ljudje, ki bi za njim jokali. Vem, da kdor je hinavec, ne more ostati pošten. In da le nesramen hinavec napravi kariero. Arabci pravijo: Hinavec ne najde raja na zemlji ne na prsih ženske, ne na hrbtu konja, ne na straneh knjige. Španci pa pravijo, da hinavščina in čast nista spravljene v isti vreči. Ruski pregovor opozarja: Kdor postane hinavec, proda svojo svobodo. Angleži vejo, da hinavec ostane hinavec, pa čeprav raste med poštenjaki.

Na Dolenjskem mi je povedal navaden cigan: Če živiš med hinavci, ti je v pomoč, če veš, da je lahko prešteti število jabolk na drevesu, ne prešteješ pa števila dreves v jabolku. V talmudu sem prebral: Kot je otrok leva lev, je otrok hinavca hinavec. Turki pravijo: Hinavščina rodi hinavščino. Indijci vejo: Ko človek postane hinavec, neha biti človek.

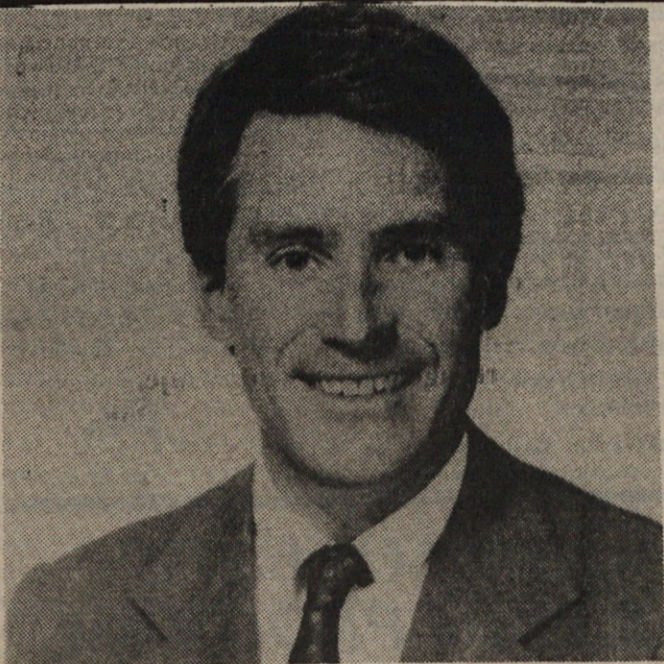
Ob teh ljudskih modrostih o hinavščini svetujem nekaterim našim nezamenljivim voditeljem, naj v eno svojih naslednjih resolucij — da ne bo že smešno enaka, kot vse dosedanje — zapišejo dvojice svojih misli:

Prva: Moliereov Tartuffe je v primeri z nekaterimi našimi funkcionarskimi hinavci — di-

letant.

Druga: Hinavščina je moč

strahopetcev!!

Re-Elect

Tim McCormack
Cuyahoga County Auditor

Friend of the Slovenian Community

Paid for by Peter Kotorac, treas, 375 E. 262 St., Euclid, 44132.

Arh. Jure Vombergar:

SPOZNAVAJMO SE!

Sledijo daljši izvlečki govora, ki ga imel arh. Vombergar ob 30-letnici ustanove Naš dom v San Justo, Argentina. Govoril je rojakom v Argentini, njegove misli pa tudi nam v ZDA in Kanadi niso tuje. Ur.

To, kar je naša emigracija ustvarila v 40 letih vzbuja pozornost med Slovenci po svetu, doma, v zamejstvu in zdomstvu. Prisostvujemo vedno številnejšim obiskom Slovencev od vsepovsod, splet okoliščin omogoča tudi nam, da v vedno večjem številu potujemo po svetu, predvsem seveda v domovino. O naši skupnosti v okviru teh medsebojnih, obojestranskih obiskov bi rad povedal nekaj misli.

Kaj mi (kaj nam) dajo uvideti?

Ti obiski nam dajo spoznati, da se Slovenci po svetu premalo poznamo. A to ni le posledica osamljenosti in oddaljenosti v prostoru in času, ampak predvsem rezultat premajhne pozornosti. Obojestranski mentalni klišeji, ustaljeni predsodki, rezerviranost in sumničenja o osebah, ustanovah in skupnostih so izraz nepoznanja, več ali manj hotelnega. V svetu, kjer tiskovine svobodno krožijo ni opravičljivega razloga za nepoznanje in nepozornost. Lahko govorimo o krivdi. Na daljavo lahko presojamo, da si le vzamemo časa in pa... hoteti je treba.

Verjetno pa je, da so še tako osmišljena pisanja mnogokrat nedorečena, ne prepričajo. Osebna poznanja in dialog morejo pripomoči, da se stvari med nami razčistijo, razjasnijo. In glejte, prav to se dogaja ob teh obiskih.

Ljudje smo že tako narejeni, da teorija ni dovolj; vsakodnevna izkušnja medčloveških odnosov nas potrjuje v tem. Osebno poznanstvo, živa beseda iz oči v oči, prijazen nasmech in stisk roke odtajajo zamrzla srca... in predsodki se razblinjajo eden za drugim. Vse to pa velja le, če smo ljudje dobre volje.

Ljudje dobre volje iščejo skupnih, stičnih točk, tega kar družijo; skušajo se razumeti, čeprav v vsem ne soglašajo; so pozorni in strpni do pogledov, stališč, mnenj ali prepričanj drugih. Zvesti svojemu so zmožni preseči razlike; zmožni poglobiti se v položaj drugega (drugačnega), ne izrabljajo ljudi in situacij, ne iščejo koristi na račun drugih, ne sumničijo a priori, ne podtikajo nepoštenih namenov, ne privoščijo hudega.

Spoznanje ob omenjenih obiskih je, da se svobodni Slovenci, ljudje dobre volje, ki ljubijo svoj rod, zvesti svojem zgodovinskemu izvoru in usodi, najdejo in razumejo s svobodnimi Slovenci zvestimi svojem drugačnemu zgodnjemu izvoru, socialnemu in političnemu položaju in prepričanju, kljub oddaljenosti.

Med svobodnimi Slovenci ni nepremostljivih razlik. Čeprav so bile v slovenski preteklosti senčne plati, strankarski in politični spori, nerazumevanja med vernimi in nevernimi, socialni konflikti, vse tiste situacije, za katere bi rajši videli, da jih ne bi bilo, med svobodnimi Slovenci ni bilo nikdar Golega otoka ali česa niti približno temu podobnega.

S svobodnimi Slovenci, ljudmi dobre volje, si želimo vedno pogostejših medsebojnih obiskov, nudimo jim našo gostoljubnost, želimo sodelovanja, ne bojimo se dialoga tudi z ostalimi Slovenci, ki se izkažejo kot ljudje dobre volje.

Na žalost nas večina Slovencev v domovini ne pozna. Kako naj ve za nas, naše tiskovine (še) ne smejo tja. Le redki posamezniki berejo naše knji-

ge in revije na dokaj pogostih potovanjih v tujino.

Režim v Sloveniji pa nas in naše delovanje prav dobro pozna, morda bolje od nas samih. Ima zato ljudi, ki nas študirajo poklicno, honorarno (se pravi, plačani so za to, da raziskujejo naše delo, ki ga mi opravljamo brezplačno) in se temu posvečajo »full-time«.

Totalitarni režim v naši matični domovini se je v marsičem omilil v 40 letih, a njegov odnos do nas je še isti kot v času stalinistične revolucije. Še vedno nas zmerja z narodnimi izdajalci, plačanci, zapeljanci, sovražniki delovnega ljudstva in kar je podobnih izrazov iz stalinističnega slovarja psov. Pisanje najnovejših režimskih tiskovin nam nudi dovolj razlogov, da sumimo, da od tam ni pričakovati nič pozitivnega.

Ne morem pa mimo tega, da se v naši domovini danes razpravlja in piše na način, ki bi si ga naši pokojni komaj mogli

predstavljati. Čudi nas, od kod se je naenkrat vzela vrsta pogumnih posameznikov, izobražencev, pisateljev, ki se zavzemajo za re-evropeizacijo slovenske družbe, za sožitje, sodrugovanje in soupravljanje brez razrednega boja; potegujejo se za razredni mir in spravo.

Omenjeni pojavi zavzemanja za družbeno in moralno obnovo slovenske družbe so kot brleča lučka na koncu tunela, ki kaže smer in budi upanje. Vemo pa, tudi oni se zavdajo, da so te svoboščine le tolerirane, dopuščene iz razlogov, ki so nam nepoznani, a da se morejo ukiniti vsak trenutek.

Le v pravi demokraciji so te svoboščine štete kot naravne, samoumevne. Tega želimo svoji domovini, za to se prizadevamo. Zavedajmo se, da je tudi naše poslanstvo, da k temu pripomoremo. Današnja alternativa je le ena: ali resnična demokracija ali totalitari-

zem. V tej alternativni je izbira lahka in nikomur ne more povzročati problemov vesti.

Nas opazujejo

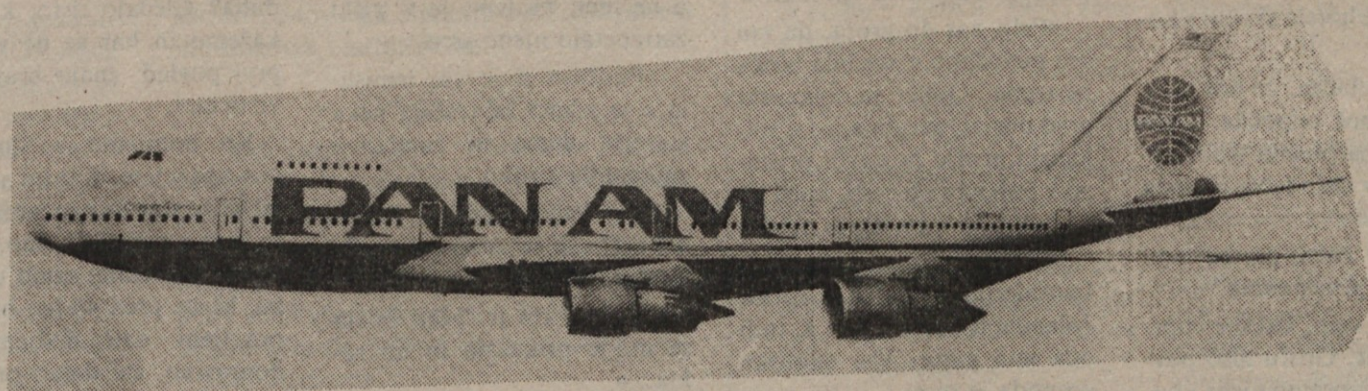
V zadnjem času jih je mnogo, upajmo, da jih bo vedno več, ki iz domovine, zamejstva in zdomstva prihajajo med nas in nas opazujejo. Gledajo nas, bodisi povabljeni v prvo vrsto ali od zadaj, inkognito. Gledajo nas in si ustvarjajo svoje mnenje o nas. Nekateri se izjavljajo, da so presenečeni, da tako daleč od domovine obstaja živa skupnost Slovencev. Drugi se ne izjavljajo, ne silimo vanje z vprašanji. Naj sami uredijo svoje misli in vtise, naj sami primerjajo.

Nekateri od nas veliko pričakujejo, bojim se, da več, kot smo zmožni nuditi. Bog daj, da jih ne bi razočarali. Gledajo nas, v kolikor smo še svobodni Slovenci, svobodni za zunaj in navznotraj.

Ni dovolj zunanja svoboda, te je na Zahodu dovolj, še pre-

(dalje na str. 8)

Pan Am Vas pripelje domov za praznike

Potujte s Pan Am, edino U.S. letalsko družbo v Jugoslavijo.

Primernejšega časa ni za obisk prijateljev in sorodnikov v Jugoslaviji kot med prazniki.

Boljše letalske družbe ni za Vaše potovanje tja kot Pan Am.

Od vseh ameriških letalskih družb, le Pan Am nudi ustrezne polete v Belgrad, Zagreb in Dubrovnik.

S Pan Am se boste prijetno počutili

v udobnosti naših velikih, prostornih 747 letal, ko potujete čez Atlantik. Veseli boste tudi nad enostavnostjo ene vozovnice, ene prijave zase in prtljago za celo potovanje.

Torej letos potujte s Pan Am v Jugoslavijo in preživljajte praznike doma.

\$315

Belgrad, Zagreb

\$325

Dubrovnik

Cena enosmierna, odvisna od nakupa povratne vozovnice

Pan Am. Neprekosljiva izkušnja.

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Spet te imamo, golobička. Tokrat nam ne uideš!« Urška se je zamaš branila. Pristopil je še drugi birič in jo spretno zagrabil okoli pasu in si jo posadil predse na konja.

»Meni bolj pristojna kot tebi, ki si že star,« je naglo vzdignil konja in pustil za seboj svojega pajdaša.

Pod močnimi rokami je začutil nežno oblino Urškinih prsi in razburjeno bitje njene srca. A to bitje je postajalo vedno šibkejše in nenadoma je imel občutek, da je popolnoma prenehalo. Deklica bi mu omahnila s konja, če je ne bi pridržal. »Omedlela je,« se je prestrašil in počakal tovariša.

»Če bi jo meni prepustil, bi ne omedlela. Preveč si jo stiskal k sebi,« mu je smeje očital starejši birič. »Ponesiva jo v solkansko ječo, tudi tam bo na varnem za to noč. Jutri zarana pa jo odpeljeva v Gorico.«

»Pametna misel. Ječa ima močne zidove in ob cesti stoji.«

Spodbodla sta konja in naglo drvela navzdol. Bila sta že v Solkanu, ko se je Urška zavedela. Bolestno je vzdihnila.

»Kam me peljeta? Pustite me, da grem domov. Pozno je že in doma bodo v skrbeh.«

»Nocoj boš spala v grajski postelji. Prav lepo ti bo!« se je smejal birič in jo močnejše pridržal, ko je hotela skočiti s konja.

»Ej, golobička, ne boš ušla, v ječi se boš odpočila. Časa boš imela na pretek. Kdor enkrat pride v našo ječo, je zlepa ne zapusti.«

»V ječo? Zakaj pa, kaj sem naredila?« je zastokala.

»Kaj jaz vem, kakšne coprnije uganjaš. Grofu niso povšeči, mi pa moramo njega ubogati.«

»Moj Bog je v nebesih in če bo hotel, me bo tudi iz te ječe rešil.«

»O, to pa to, tvoj Bog nima drugega dela, kakor da tebe rešuje iz ječ. Dospeli smo.« Lahkotno jo je položil na tla. Mlajši je prijel za tolkač ter udaril, da je odmevalo daleč naokoli. Prihitel je vratar.

»Kdo pa razbija po vratih ob tej uri?«

»Odpri, povelje goriškega grofa imam, da vržem v grajsko ječo to dekle.«

»V našo ječo, praviš? Zakaj

pa ne v goriški grad?«

»Ne sprašuj, rajši odpri vrata. Mudi se!«

Ukaz je bil rezek in vratar je odprl vrata ter visoko dvignil baklo, da je lahko prišlecem pogledal v obraz.

»Kaj, tako dekletce si nam pripeljal! Kam naj jo denem? Njene kosti bodo v ječi komaj par podgan nasitile.«

Urška je planila do vratarja in ga s sklenjenimi rokami prosila.

»Pustite me domov, nič hudega nisem naredila.«

»Tudi meni se tako zdi. Pa vendar, zakaj so te prijeli?«

»Kmetje hujska k upor, da opuščajo delo in zidajo cerkev na Skalnici.«

»A, ti si Urška Ferligojnica, ki trdiš, da se ti je prikazala Mati božja?«

»Da, Mati božja mi je ukazala, naj ljudem naročim, da ji na Skalnici sezidajo cerkev,« se je Urška umirila. Pozabila je nase in na svoje gorje. Bila je samo še Marijina poslanka.

»Punca, tebi se blede, Mati božja ne potrebuje nobene cerkve,« se je smejal vratar.

»Ona res ne, ona je v nebesih. A mi jo potrebujemo, da jo bomo tam milosti prosili. Tako mi je rekla.«

»Ubogo revše. Po mojem bi bila potrebna nekaj krepkih, pa bi ozdravela od teh muh.«

»Pelji nas do grofa, da mu vse razložimo,« sta bila biriča nestrpna. Odkar je solkanski grad postal razvalina, so si solkanski grofje postavili prista vo v Solkanu ob cesti, imeli pa so tudi hišo v goriškem mestu.

»Grofa ni doma. Odšel je k Lanthieriju v Gorico. Grofica Jolanda pa je doma. A tudi ona ima goste. Vsa okoliška gospoda je tu.«

»Kaj me briga! Naju pa grofici naznani!« je ukazovalno rekel starejši birič.

Vratar je zaprl vrata in brez besed odšel. Dolgo ga ni bilo.

Urškino srce je goreče klicalo k Mariji za pomoč. Na mah je razumela, da je tudi to njeno trpljenje v božjih načrtih in da se ji ne bo nič hudega zgodilo.

Končno se je vratar vrnil.

»Grofica Jolanda bi rada videla deklico. Pa tudi druge gospe. Glej, da se boš pravilno vedla in lepo pozdravila.«

Urška je stopila v hišo. Po

medlo razsvetljenem hodniku so prispeli do širokih stopnic, pokritih z rdečo preprogo. Urška se je bala stopiti nanjo, da bi je s svojimi prašnimi čevlji ne umazala. Prav po robu preproge je plašno stopala navzgor. V gornjih prostorih je bil spet dolg in širok hodnik, razsvetljen s številnimi baklami, ki so gorele na zidnih postavkih.

Prednjo so se odprla vrata in kljub tesnobi in strahu, ki je hromil njeno slabotno telo, je ob blesku dvorane polglasno vzkliknila. Obstala je pri vratih. Toplota ji je pognala kri v lica, svetli kiti sta ji padali preko prsi. Čez svetlo platneno obleko je imela ogrnjeno temnorjavo pelerino. Oči so bile razširjene v začudenju.

»Glej, glej,« je vzkliknila grofica, »mislija sem, da bom zagledala nerodno kmečko punčaro, pa vidim deklico, ki bi še na knežjem dvoru delala čast. Povej nam, kako se ti je prikazala Mati božja?« jo je pol zares pol zasmehljivo vprašala.

Urška je bila zmedena. Vse naokrog velike sobane so sedele na mehkih sedežih imenitne gospe, oblečene v žamet in svilo, polne draguljev, ki so se bleščali v svetlobi številnih sveč. Pogledi vseh gospa so bili v velikem pričakovanju uprti v preprosto, a ljubko garsko deklico.

»Odgovori, če te vpraša gospodarica,« jo je dregnil birič.

Urška pa je molčala. Kako naj tem gospem pripoveduje o prikazanju, govori o prošnji nebeske Gospe? Saj one niso ljudstvo, h kateremu jo je poslala Marija. Reci ljudstvu. ..., a ne tem, ne tem, je v stiski zatrepetalo njeno srce.

»Punčara si je vse izmislila,« je zdajci zavreščala neka starejša dama in zaničljivo zamahnila z roko.

»Kaj begaš ljudstvo, če ni nič res?« jo je ostro ogovorila grofica Jolanda.

»Gospa, res je. Mati božja se mi je prikazala in mi rekla...«

»Tebi se je prikazala? Mar bi se kateri izmed nas, ki smo učene in imenitne, a ne tebi, neuki kmečki deklini,« je bila grofica še nadalje neizprosna.

Urška je začela mirno pripovedovati: »Bilo je v soboto po binkošti...« Govorila je naglo, le Marijino naročilo je počasi in z vso spoštljivostjo povedala.

Gospe so se hihitale, vendar so bile med njimi tudi take, ki so ostale resne in zamišljene.

»In kakšna je bila tvoja Mati božja, kako je bila oblečena?« je hotela vedeti mlada žena grofa Della Torre, ki je veljala za najlepše oblečeno damo.

»Silno lepa,« so se Urški razširile oči ob misli na milino svete Device.

»Menda ne boš trdila, da je bila lepša od nas, lepše oblečena od mene!«

»O da, mnogo, mnogo lepša in tudi lepše oblečena,« je brez oklevanja odgovorila Urška.

Grofici Della Torre se je

obraz pomračil. Še nihče ji česa takega ni dejal. Tukaj si pa ta reva kaj takega upa.

»Saj ne ve, kaj govori. Nemara bo res najbolje, da jo vržete v ječo, da ne bo več begala ljudstva.«

»Nobenega ne begam, samo Marijino poslanstvo vršim,« je sedaj že brez strahu rekla Urška.

»Pa ljudstvo verjame, kar mu praviš? Te uboga?« je bila radovedna grofica Jolanda.

»Ne meni, Marijinim besedam verjamejo in vsi hitijo, da bi na Skalnici čimprej zgradili Marijino hišo.«

»A to vse na našo škodo, punca,« je sedaj skoro zavpila grofica Formentini iz Števerjana. »Naši podložniki imajo samo dve roki; če jih uporabljajo za zidavo cerkve, jih ne bodo za obdelavo naših polj.«

»Kmetje niso opustili tlake. Vaša polja prav nič ne trpijo.«

»Si že mnogo denarja nabrala?« je bila radovedna goriška gospa Petazzi, ki jo je mož puščal vedno brez denarja.

»Denarja pa ne jemljem, gospa. Kdor hoče, ga lahko izroči solkanskemu gospodu vikarju.«

»Seveda, vse je dogovorjeno med vama. Vikarji so prebrisani in ti še bolj.«

Urški je bilo hudo, da so te ženske žalile dobrega vikarja.

(Dalje prihodnji tork)

Spoznavajmo se!

(Nadaljevanje s str. 7)

več, bi rekel. Gledajo nas, če smo še svobodni na znotraj. Se nismo (še) predali ugodju blagostanske družbe? Koliko nam (še) pomenijo vrednote duha? Gledajo tisto, kar jim kažemo in kar se ne vidi na prvi pogled; znajo brati med vrsticami.

Ko potujemo v Slovenijo nas opazujejo. Kakšni smo po 40 letih: smo kaj pozabili, smo se česa naučili? Gremo gledat lepote Slovenije, samo to? Tisti, ki ste pred 40 leti bili pripravljeni dati življenje za domovino, ste danes pripravljeni vsaj pričevati?

Vsi nas gledajo, doma, v našem mestu in zdomstvu. Sprašujejo se, kako je mogoče zdržati v tujem okolju 40 let, kaj je tisto, kar nas druži in navdušuje? Če želijo recepta, tu ga imajo:

Smo homogena skupnost, med nami ni večjih razlik, ki bi ločevale, povzročale razhajanja; imamo skupne vrednote in zavest poslanstva. Kaj to pomeni? Pomeni, da znamo ceniti kaj več kot samega sebe in lastno korist; da smo tukaj zaradi nečesa velikega, za kar se je vredno žrtvovati.

So še druge, zunanje okoliščine, ki so pripomogle in nam omogočajo naše delovanje, a važne, bistvene so omenjene. Brez zavesti poslanstva bi nas bilo jutri konec.

Živimo v času vedno bolj splošne zavesti — in ti obiski nas potrjujejo v tem —, da je svet vedno manjši in ljudje smo si vedno bližji, da mora biti na tem svetu prostora za vse Slovence, kjer naj bodo

možni različni načini doživljati in udejanjiti slovensko zavednost in zavest; da se nebo jasni nad Slovenijo in da smo mi z živimi vezmi povezani z njo; da smo Slovenci v svetu ena sama velika družina, čeprav smo v marsičem oddaljeni.

Kako aktualno in današnjim okoliščinam primerno je besedilo himne Slovencev v svetu:

Slovenija, moj dom brez mej,

ker nosim te s seboj.

Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,

tam si, Slovenija.

(Svob. Slovenija, 23. okt. 1986)

MALI OGLASI

Furniture Truck Driver Needed

Experience preferred.

Call 481-8288 (83-84)

FOR RENT

5 rooms down & garage, near St. Vitus Church. Call after 6 p.m. — 946-8714. (83-86)

COOK WANTED

Collinwood Slovenian Home. Needed for lunch time trade. Contact Dan Pavsek — 531-8199. (x)

CLUBROOM MANAGER WANTED

Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave., Euclid, O. 44119. 531-9309. Excellent salary and benefits. Resumé to Elmer Nachtigal, Secretary. Applications accepted until Nov. 14, 1986. (81-84)

Mesto oskrbnika

Slovenska pristava ima odprto mesto za oskrbnika prostorov Slov. pristave v Harperfieldu, O. Kdor se zanima, naj pokliče 216-486-8862. (82-85)

Domestic Help Needed

1 day a week. Cedar-Green, University Hts. area. English-speaking ethnic wanted. Call early a.m. — 381-7353. (82-83)

For Sale by Owner

Mod. 3 bdrm Euclid Col. Form. Din. rm. Lge family rm. Great family home. Good cond. — 692-0633. (x)

FOR RENT

4 rooms, dn. & bath. Addison Rd. Adults only. No pets. Call 391-0953. (80-83)

HOUSEWORK

5 day week. Steady job. Must drive. Gates Mills area. Call 442-9290. (80-87)

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNIK Pokličite 423-4444 ali 729-1023 (x)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —